

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 167. szám
1989. július 18., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEVEDI LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

Szeged és a világkiállítás

Amióta felröppent a gondolat, hogy Ausztria és Magyarország „Hidak a jövőbe” címmel közösen rendezzen világkiállítást: 1995-ben, azóta áll viták kereszttüzében az ötlet. Vajon kell-e egy gazdaságilag mélypontra álló, hatalmas költségvetési hiánnyal küszködő, eladósodott országnak milliárdokat költenie arra, hogy megismerjék nevét a világban? Nehéz helyzetben vagyunk. Hiszen nemcsak a kiállítás költségeit kell állnunk, hanem új utakat, hidakat, kikötőket, telefonhálózatot kell építenünk, korszerűsíteniük, amire ugyan enélkül is szükségünk lenne, de vállaltjuk-e biztosan, hogy képesek leszünk mindezt hat év alatt megcsinálni?

— Budapest és a vidéki városok között máris hatalmas az infrastrukturális szakadék. Tudomásul kell venni, hogy a világkiállítás nem tünteti el ezeket a különbségeket. De a vidéki városok hátránya nem nöhet. Kérülhetnek rosszabb helyzetbe. Legalábbis sokkal rosszabb helyzetbe — jelentette ki Somogyi László kormánybiztos tegnap, hétfőn délelőtt Szegeden.

Amolyan „kortes”-hadjáratnak is felfoghatnánk, hogy a miniszteri megbízott mostanában végigjárja a vidéki nagyvárosokat, s a vidéki kiállítás részleteiről tárgyal. A leginkább feszegetett kérdés természetesen az, hogy a kiállítás hatalmas költségének javát az államkassza állja-e?

— Egyet máris meg kell mondanom: a kormánynak garántálnia kell, hogy a rendezéshez szükséges pénz nem az állampolgároktól vonja el, nem növeli az adót, nem sanyargatja a vállalatokat és az állampolgárokat. Azt is látni kell, hogy egy ilyen rendezvény a magyar gazdaság problémáit nem oldja meg. Sőt: mondhatnám azt is, átmenetileg fokozza. De hatalmas lehetőség, hogy elmaradásunkból le tudjunk fogni valamiképp, hogy kiugrási lehetőséget teremtsünk magunknak.

— Mennyibe kerül egyáltalán nekünk a kiállítás?

— Ezt ma még elég nehéz megmondani. 1989-es áron tudunk csak számolni. Ha az évi tíz százalék fölötti inflációval korrigáljuk, akkor a mai kalkulációnál jóval többre jön majd. A kiadások egy része, 46 milliárd forint, nem kapcsolódik közvetlenül a világkiállítás-hoz. Olyan infrastrukturális lemaradást kell behoznunk, ami nélkül elképzelhetetlen, hogy eredményesen rendezhessük a kiállítást. A telefonhálózat, a vasút, a közutak, a kikötők korszerűsítésére minimálisan ennyi pénz kell áldoznunk.

Hová vezet a híd?

— Maga a kiállítás megnyit vizs el?

— Úgy 15-20 milliárdot. Ez azonban bérleti díjak formájában, idegenforgalmi bevételekben vissza is jön.

— Mennyit áll ebből a költségvetés?

— Mivel a világkiállítás témaköre a kultúra, a tudomány, az otthon, az egészség — így jórészt a költségvetésre hárul a költség.

— És a vállalkozások?

— Elsősorban az idegenforgalomban, a szállodaépítésben és üzemeltetésben számíthatunk a vállalkozókra. De így is több mint 100 milliárdos kiadást jelentene a kiállítás a költségvetésnek.

— Lesz ennyi pénzünk?

— Ezt a Parlamentnek kell eldöntenie!

— Milyen bevétellel számolnak?

— Húszmillió vendégre számítunk fél év alatt. Ez legalább másfél milliárd dollár bevételt hozna az országnak. De az az igazság, ha nullszaldóra sikerülne ez a vállalkozás, összesen nem a két kezem.

— Szeged hogyan kapcsolódhat be a világkiállításba?

— Úgy gondolom, hogy Szegedre fontos szerep vár. Hiszen kiemelkedő tudományos és kulturális centrum. A világkiállítás témakörébe rendkívül illő rendezvényeket lehetne itt szervezni.

— Az elmúlt években azonban ez a város is egyre kevesebbet költhetett kultúrára. Lassan a szabadtéri játékok is gazdasági válsághelyzetbe kerültek...

— Nézze, a szervezők nem találhatják ki, melyik város hogyan vegyen részt a kiállításon. Erre maguknak a városoknak kell javaslatot tenniük, vállalkozniuk. A sok személyi vita ellenére jónak tartom, hogy Szegeden erre a feladatra állást szeretne létesíteni a megyei tanács. Lenne, aki koordinálná a programokat. Öpusztaszer minden bizonnyal sok látogatót vonz majd. Több tudományos rendezvénynek, kulturális eseménynek adhat otthont a város.

— A Budapest—Szeged közötti közlekedés azonban nem igazán „rózsás”...

— Valóban. Elsősorban a Bécs—Budapest közötti vasútvonalat muszáj korszerűsíteni. Autópályát is itt kell építenünk. De ezután rangsorban a Budapest—

Szeged vonalat tartom másodikként.

— Vajon a szegedi vállalatok milyen eséllyel indulhatnak a kiállításhoz nélkülözhetetlen építkezések kivitelezésében? Nem félek, hogy a nagy fővárosi lobbik halásszák majd el a legjobb munkákat?

— Minden munkára pályázatot kívánunk kiírni. Az nyeri el, aki a legkedvezőbb ajánlatot teszi.

— Tegyük fel, hogy a Parlament jóváhagyja a világkiállítás tervét! A megvalósításhoz azonban szinte elengedhetetlen a forint konvertibilitás tétele...

— ...ami négy éven át évi 10 százalékos forintleértékelést jelentene. Meg kell mondanom: ma még rendkívül nehéz reálisan megbecsülni a költségeket. A most számított értéknel minden bizonnyal jóval többre kerül majd ez a kiállítás.

— Mi van, ha visszatáncolunk?

— Az sem elképzelhetetlen. Mindez egyelőre semmilyen szankcióval nem járna. De az osztrákok biznak bennünk: a két ország viszonyában ez nem lenne jó lépés. Az is kérdés ma még, melyik Parlament mond majd végül igent, vagy nemet a javaslatra.

Egyelőre semmi sem dől el. Sok mindenben a kormánybiztos sem biztos ma még. A világkiállítás azonban jó lehetőség arra, hogy egy ország megmutassa magát a világnak.

Rafal Gábor

Magyar—csehszlovák tanácskozás

Szakértők Bős—Nagymarosról

Magyar—csehszlovák tudományos szakértői tanácskozás kezdődött a bős—nagymarosi vízlépcsőről hétfőn, a Politikai Főiskolán. A két ország szakemberei három napon át három munkacsoportban vitáztak meg a beruházással kapcsolatos hidrológiai-ökológiai, geológiai-szeizmológiai, valamint talajismereti-mezőgazdasági-hidrológiai hatásokat.

A szakértők elsősorban azt a tudományos elemzést boncolgatták, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia bős—nagymarosi ad hoc bizottsága készített. A tanácskozás magyar résztvevői mindazok a kutatók, szakemberek, akik valamilyen módon érdekeltek, vagy érintettek a beruházásban: így a magyar környezetvédelmi és vízügyi intézetek, intézmények, a Bajcsy-Zsilinszky Endre Baráti Társaság, a TDDSZ, a Duna Kör, a Környezetvédelmi Egyesület képviselői, a Vásárhelyi Pál Társaság — bár szakértői részt vettek az előkészítésben — jelezte, hogy nem kíván jelen lenni a tanácskozáson, mert nem ért egyet az előterjesztéssel, ám a kifogásokat nem részletezte.

A tanácskozás kezdete előtt Bisztricsány Julianna, az MTI munkatársa szak-

emberek véleményét kérte az ügyvel kapcsolatban. Stefanovics Pál és Berczik Árpád akadémikusok, az ad hoc bizottság képviselői elmondták: véleményük szerint — s ezt fejtették ki a bizottság jelentésében is — a jelenlegi ismeretek nem elegendőek ahhoz, hogy reálisan fel lehessen mérni a beruházás kockázatait. Jelenleg még többféle alternatívát között lehet választani, ám ahhoz, hogy biztonságosan, tudományos megalapozottsággal lehessen dönteni, még jó néhány vizsgálatot el kellene végezni. Az igaz,

hogy az elmúlt évek során sokféle elemzést készítettek a két ország kutatói, a tervezők és a kivitelezők, ám — az ad hoc bizottság álláspontja szerint — több szempontot nem vettek figyelembe, s nem vizsgáltak bizonyos kölcsönhatásokat sem. Különösen a vízminőségvédelem érdekei maradtak figyelmen kívül, ezen a téren nincsenek megnyugtató elemzések. Erre mindenképpen szükség volna, Magyarországon ugyanis 3 millió embert érint ez a kérdés,

(Folytatás a 2. oldalon.)

Új „szellemi” platform?

A realitásoknak megfelelő létszámú MSZMP-t!

A Technika Házában működő Hídfo alapszervezet nem a munkahelyekről való szervezett „kivonulás” és/vagy a lakóterületekre történő erőszakolt bevonulás jegyében fogant, hanem a politikai gondolat- és nézethasonlóság alapján, cselekvésre is képes emberekből szerveződött — írják az MSZMP tagjaihoz intézett felhívásukban, amelyet eljuttattak Szeged minden alapszervezetéhez. A megújulás útját abban látjuk — folytatják —, hogy az új struktúrára mielőbb át kell állni, miközben megszabadulunk az előző struktúra nyűgeitől, különösen a

„demokratikus” centralizmustól.

— Nem csupán formai lépésekre gondolunk — hangsúlyozza Oláh István, akitől elképzeléseikről részletesebb információkat kértünk —, hanem lényeges tartalmi megújulásra. Az alapszervezet önállóan, felelősen politizáló emberek szövetsége, közössége legyen. Ne kényszerítsünk senkit pártmegbiatások rítusának gyakorlására! Döntési jog az alapszervezeteket kizárólag a párt belső ügyeiben illesse meg, s

minden tag joga és kötelessége legyen az alapszervezet rendszeres, aktív képviselete.

— Mi legyen azokkal, akik csak érdekből, vagy „megszokásból” tagjai az MSZMP-nek?

— Nem titkolt véleményünk, hogy meg kell szabadulnia a pártnak sok „érdekebertől”, az előző struktúra kreatúráitól. Csak így — egy vezetésében, struktúrájában, működésében és bizonyos fokig tagságában megújult pártként — dolgozhatunk ki sikeres választási programot. A taglétszámot is a realitásokhoz kell igazítani.

— Tehát a Hídfo alapszervezet új platform megalakítását szorgalmazza a pártban?

— Nem nyilvánítjuk magunkat platformnak, inkább szellemi platformról beszélhetünk. Több, ilyen alapon működő alapszervezetről van tudomásunk, s felhívjuk a többieket is, hogy hozzanak létre szervezeti egységhez horizontálisan kapcsolódó alapszervezeteket, amelyek tagjai nem egyszerűen munkahelyi vagy lakóterületi alapon, hanem politikai gondolat-, nézet- és érdekezésszerűsége alapján szerveződnek. Nem találtunk ki ezzel egyébként semmi újat; számos külföldi demokratikus párt is éppen ezen elvek alapján építi fel struktúráját.

— E horizontális szerveződések szerint „köztes” pártbizottságokra nincs is szükség?

— Nincs. Nyilván kell valamiféle koordináló „szerv”; ám például egy kerületi pártbizottság és egy alapszervezet között több lépcső szükséges. A pártpolitikai centrumokat inkább a választási körzetekhez célszerű kapcsolni. Elképzeléseinket a kongresszuson is szeretnénk ismertetni. Más alapszervezetekkel közösen jelölteket kívánunk állítani a pártkongresszusra; mi Tóth Tamást, a városi tanács ifjúsági és sportosztálya osztályvezető-helyettesét javasoljuk.

ÚJRA SZEGEDEN A BESTIA. A hét fő délelőtti Szegeden találta a Rock Színház társulatát, akik ma már túl vannak A bestia első próbáin. Sik Ferencet, a tavalyi bemutatót, s idén is előadásra váró rockopera rendezőjét kérdeztük az azóta a darabban eszközölt, komolyan hirtő változásokról.

— Komoly változások mindenesetre nem lesznek — mondta Sik Ferenc —, még ha ez hírlik is. Inkább szükségszerű átalakításokat mondanék. A múlt év tapasztalataiból ki-

indulva néhány hibát javítanunk kellett. A darab tavaly hosszúra sikeredett. A műsoridő most rövidül, a túllontól összetett, olykor bonyolult szöveg egyszerűsödik, így a cselekmény is dinamikusabb, feszesebb. Nehány, az eredeti koncepciót nem érintő szerepváltoztatásra is szükség volt. Báthory szolgálóleánya, Heléna szerepe például ki-marad a darabból, Szombathy Gyula helyén pedig Bardóczy Attila játszik. Nagy László felvétele a rendezőről és a darab készülő díszleteiről a tegnap délutáni izzasztó melegben készült.